

нете, па и тогава не въ смисълъ на общо народно име. Тѣ сж се наричали Атиняни, Спартанци, Ионяни, Тивяни и т. н., ала никога Елини. За това единъ твърдѣ разуменъ Френски писателъ е могълъ съ право да рѣче: „Гръцитѣ не сж имали никога честъта да бждатъ народъ“.

Наричали сж се Гръци, ще речатъ нѣкои отъ нашитѣ читатели. Наистина името *Гръкъ* споменува още Хезиодъ, а слѣдъ това Аристотелъ, ала Гръцитѣ сами въ старо врѣме, никога не сж се наричали съ това име. Защото и Хезиодъ спомбнува името *Гръкъ* само мимоходомъ, говорейки за това, какъ Гръкътъ и Латинтъ сж братя. А Аристотелъ споменува нѣкакви Гръци въ Епиръ. Нъ името Гръкъ за всичитѣ Гръци сж утвърдили и распространили Римлянитѣ. Тѣ така испърво сж наричали Гръцитѣ въ Южна Италия и Сицилия, и тогава сж прѣнесли това име и върху всичитѣ останали, когато сж ги завладѣли. Съ него се наричатъ и день днешенъ само по-грамотнитѣ Гръци и то когато сж прѣдъ чужденцитѣ. Защото сжщинското, общото и народното име на всичитѣ Гръци е: *Ромйосъ*. Това е и единственото, което имъ е минало въ кръвта, което съ тѣхъ е срастнало и съ което тѣ помежду си се наричатъ.

Какъ Гръцитѣ сж дошли до това, щото Ромйосъ да имъ бжде народно име? За да обяснимъ това трѣбва малко да надникнемъ въ една часть отъ историята на града Римъ. Когато нѣкой народъ бѣше покоренъ отъ Римъ, той не влизаше въ Римската държава, *in civitate*, нъ дохождаше само поде Римското владение, *in imperio*. Този народъ не се съединяваше съ Римъ, както днесъ областитѣ се съединяватъ съ столицата; между себе и народа, Римъ знаеше само двойка връзка, подданничество или съюзъ (*dedititii, socii*). Може да си прѣдставимъ до колко тѣжка е била сждбата на Римския подданикъ и какъ той силно е трѣбовало да жаднѣе за да се изравни съ гражданина на града Римъ. Който не е билъ Римски гражданинъ, не е ималъ никакви права; съ добиванието пъкъ на гражданство влизало се е въ рѣдтъ на тѣзи, които сж имали подобни права. За това и Латинитѣ, и Италянцитѣ, и Гръцитѣ, а по сетнѣ и Испанцитѣ, и Галитѣ единъ подиръ друго непрестайно сж работили за да придобиятъ достойството на Римскитѣ граждани, въ което най-сетнѣ, слѣдъ дълги напори и сж успѣли.